

שבת בשבתו

גליון הקהלה החרדית "מחזיקי הדת" אנטווערפן

Jacob Jacobsstraat 22 - tel. 03-233.55.67

יום כפור

הפסקה והדלקת הנרות: 19.38

מוצאי יו"כ: 20.44 ר"ת: 21.07

15 SEPTEMBER 2021

Nr 1446

דף היומי ביצה ט"ו

נח לשמור על קדושת הגליון

סוף זמן ק"ש יו"כ בבוקר
מג"א: 9.51/9.36 - גר"א: 10.27

למח אור הקהלה

הדלקת הנרות והפסקה: 19.38 - פלג המנחה: 18.38
מברכין "אקב"ו להדליק נר של יום הכיפורים", שהיינו. במקום שנוהגין שכל אחד מוליך נר לביהכ"ס לא יברכו שם על הדלקת הנר. במנהג הדלקת "נר נשמה" די בנר אחד לאביו ולאמו שנפטרו, ונר לעצמו (געזינט לעכט) אם הוא נשוי.

מברכין הבנים והבנות, ומתפללין שיאריכו ימים ושיהיו תלמידי חכמים, יראי א', מחזיקי וחובבי תורה ונוהגין לבריות.

יום הכיפורים, יום ה', י' תשרי, איסור מלאכה כמו בשבת, וחייב בחמשה עינויים: אסור באכילה ובשתיה, ברחיצה - ואפילו אבר אחד, ואפילו בצונן (ורחיצת טינוף מותר) - בסיכה, בנעילת הסנדל (בסנדל שאינו של עור נוהגין להתיר) ובתה"מ.

מקדימין לביהכ"ס, בכדי לומר "כל נדרי" לכתחילה קודם שקיעת החמה (19.56), וצריך להתעטף - קודם השקיעה - בקיטל וטלית (ויברך על הטלית). נוהגין לומר תפלה זכה (ומבקשין כל אחד מחילה מחבירו בלב שלם).

כל נדרי, לפני כל נדרי פותחים את ארון הקודש ומכבדים שנים מזקני ונכבדי הקהל להוציא שני (או שלשה) ספרי תורה, ומסבבים בביהכ"ס עם הספרים סביב הבימה כדי שכל הקהל יזכו לחבק ולנשק את הס"ת, ובשעת הסיבוב אומרים פסוק אור זרוע וכו' וחוזרים עליו כמה פעמים. אח"כ עומדים שני החשובים עם הס"ת בידיהם, אחד לימין הש"ץ ואחד לשמאלו בעוד שארון הקודש פתוח. הש"ץ אומר "כל נדרי" בנגון המקובל מימי קדם והקהל אומר בלחש, אח"כ הש"ץ וכל הקהל אומרים שהחיינו, והקהל יסיים קודם הש"ץ כדי שיוכלו לענות אמן. הנשים שאמרו שהחיינו בשעת הדלקת הנרות לא תאמרנה עוד הפעם. אחר כך מחזירים הס"ת לארון הקודש.

ערבית, כנהוג, ברכו, בקריאת שמע החזן ואח"כ הקהל אומרים "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד" בקול רם, "כי ביום הזה יכפר", חצי קדיש, שמונה עשרה דיוהכ"פ, קודם אלקי נצור יאמר יהיו לרצון וכו' ואח"כ וידוי "ועל חטא". אחר שמונה עשרה פיוטים, על חטא, אבינו מלכנו, לדוד מזמור, קדיש ותקבל, עלינו (לדוד ה' אורי).

נוהגים לומר ד' מזמורי תהלים הראשונים ואדון (המשך בעמוד ב)

הגליון הזה הוקדש לעילוי נשמת
ר' יוסף צבי הלוי ווייס ז"ל
ב"ר מרדכי ז"ל
הלך לעולמו י"ב תשרי תשנ"ד
ומנוחתו כבוד בביה"ח "מחזיקי הדת" פיטטע
יהי זכרו ברוך
ת נ צ ב ה

מזכירין נשמות
בשחרית יו"כ אחר קריאת התורה

לשכת הוראה

שע"י הבד"ץ דקהלתנו

הרה"ג ר' שמעון אברהם גרינפעלד שליט"א
יענה לשאלות בהלכות ד' מינים
ביום א' י"ג תשרי בין השעות 17.00-18.30
בלשכת הוראה שבבנין הקהלה
Jacob Jacobsstraat 22

משנה יד) שמה שנברא ביום הראשון יש בו טומאה, ביום שני אין בו טומאה, בשלישי יש בו טומאה, ברביעי וחמישי אין בו טומאה, בששי יש בו טומאה כו' ע"כ, הרי שבימים ראשון ושלישי ושני נבראו דברים שיש בהם טומאה ואילו בימים שני רביעי וחמישי נבראו דברים שאין בהם טומאה, ואף בשבת אין טומאה, שלא נברא כלום בשבת שהקב"ה שבת ממלאכתו.

והנה יום הכיפורים יכול לצאת רק בימים שני רביעי חמישי ושבת על פי החשבון של לא אד"ו ראש, ואילו בימים ראשון ושלישי וששי לעולם לא יכול לחול יוה"כ. הרי קמון שיוה"כ הינו יום כל כך קדוש וטהור שאינו יכול לחול אפי' ביום שנבראו בו דברים המקבלים טומאה. (היהודי הקדוש)

אך בעשר לחדש השביעי הזה יום הכפורים הוא מקרא קודש יהיה לכם (ויקרא כג, כז)

"ל דכמו דמצינו בדין הגעלת כלים (ילק"ש פרשת מטות אות תשפה) שדרשו מלשון "אך את הזהב ואת הכסף" שצריך להעביר החלודה מן הכלים קודם ההגעלה, והכי נמי נדרש קרא הכי, "אך בעשור לחדש השביעי הזה יום הכפורים" שכדי לזכות לקדושת יום הקדוש צריך לקלף תחלה את החלודה מנפש האדם, נמצא שכדי להכנס אל היום הקדוש ולהנות מטהרת היום, עלינו להתחיל בעבודתו מתמול שלשום ויותר, לעמול ללמש ולנקות את הנשמה מכל פגם ולכלוך, ואז יזכה לטהרה וקדושת היום.
(שפת אמת)
(המשך בעמוד ד)

נקודות עליהן עורר מרן הרב שליט"א בדרשת שבת שובה

- ראשית צריכים אנו לתת שבח והודאה להשי"ת, על שזכינו שוב להתאסף יחד אחר תקופה ממושכת, ובכלל יש להתרגל להודות לה' ית' על כל צעד ושעל, אפילו כשנמצאים במצב של בקשה, העיקר צריך להיות ההודאה על כל הטוב.
- יש לזוהר מאד באיסור יחוד, ורבו בזה הפרטים, וצריך לקבוע שיעורים ברבים על זה, כי רבו המכשולות בהלכות אלו, כגון אצל בייביסי"ט, עוזרת בבית, רופאים וכדומה.
- אלו שיש להם עוזרת נכרי בבית, צריכים לזוהר מאד לנדר שהיא אינה מטרפת את כלי המטבח
- או פוסלת את היין, ובפרט כשמניחים אותה לבדה בבית.
- שוב הנו מעוררים שלא להפקיע את מחירי הדירות והבתים באזורנו, ושלא להרויח בזה ממון על חשבונם של אחרים, ולשיטת הרמב"ם בשה"מ עוברים בזה על לאו דלא תעמד על דם רעך.
- עון ביטול תורה הוא חמור מאד, ועתיד כל אדם ליתן דין וחשבון על כל רגע שהיה יכול ללמוד ולא למד.
- ובכלל צריכים להקפיד על כבוד התורה וכבוד

לכלל ישראל
ברכת
גמר חתימה טובה
הנהלת הקהלה

אפניו יקריא

בחדש השביעי בעשר לחודש תענו את נפשתיכם וגו' כי ביום הזה יכפר עליכם וגו' (ויקרא טז, כט-ל) כבר נתפרש הטעם לכך שנקבע יום הכיפורים להיות ב' בתשרי, מפני שאז מחל הקב"ה לישראל על חטא העגל, אך יש ליתן טעם נוסף.

בגמרא ר"ה (יח, ב) איתא מחלוקת אם נברא העולם בתשרי או בניסן, וקיי"ל שבתשרי נברא העולם. ולפי זה בכ"ה באלול החלה בריאת העולם וביום הששי לבריאת העולם נברא האדם, היה זה א' תשרי. ואיתא בחז"ל שבאותו יום שנברא אדה"ר סרח ואכל מעץ הדעת. והנה מיד אחר שסרח היה היום השביעי לבריאה שהוא שבת, ובאותו היום לא נזף הקב"ה באדה"ר אלא המתין עד יום ראשון ואז נזף באדה"ר.

והנה היה צריך אדה"ר להיות נזוף ז' ימים, כדמצינו גבי מרים "ואביה ירק ירק בפניה הלא תכלם שבעת ימים" (במדבר יב, ד), ובגמ' קס"ד קל וחומר לשכינה י"ד יום, אך מסיק דדיו לבא מן הדין להיות כנדון ואף לשכינה רק ז' יום, כדאיתא בגמ' ב"ק (כה, א).

ומעוטה היה אדה"ר נזוף ז' יום, ומאחר ונגזף ביום א' שהיה יום ג' תשרי היה נזוף עד ט' תשרי, והיום שלמחרת עשה תשובה היה זה יום י' תשרי, הרי שתשובת אדה"ר היתה ב' תשרי, ולכן נקבע יום זה ליום סליחה מחילה וכפרה. (אהבת יהונתן)

כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני ה' תטהרו (ויקרא טז, ז)

היינו שיוה"כ הוא יום שכולו קדוש וטהור, ויש לפרש לפי"ז מדוע יש ימים שאין יוה"כ יכול לצאת בהם, שהנה איתא במשנה בכלים (פרק יז

א ייזיף ווארט

ונסלח לכל עדת בני ישראל וגו' כי לכל העם בשגגה.

חז"ל זאגען אז ווען מען טוט תשובה מאהבה, ווערען די עבירות וואס מען האט געטוהן במזיד גערעכענט ווי זכיות, און ווען מען טוט נאר תשובה מיראה, ווערען זיי גערעכענט ווי עבירות בשוגג.

יעדער ייד טוט דאך תשובה אויף יום כיפור, כאטש תשובה מיראה, בלייבען דאך נאר איבער עבירות בשוגג, און אויף דעם איז יום כיפור מכפר. (שפת אמת)

מתוך לוח הקהלה (המשך)

עולם בציבור. המהדרין מרבים בתפלות, שיר היחוד, שיר הכבוד. ויש משלימין את כל ספר תהלים.

בבוקר, כשיקום ממשכבו, ירחץ ידיו ג' פעמים עד קשרי האצבעות, ולא ירחץ הפנים, ויברך על נטילת ידים ושאר ברכות, והכהנים לפני נשיאת כפים נוטלין כל היד עד הפרק (וכן הקטנים שאוכלים פת).

שחרית, לובשין הטלית עם הקיטל, יש נוהגין לומר קודם התפלה שיר הכבוד, ברכות השחר - יש מדלגים ברכת "שעשה לי כל צרכי" - ואומרים סדר היום, פסוקי דזמרה, נשמת, המלך, ישתבח, שיר המעלות ממעמקים, חצי קדיש, ברכו, ברכת יוצר אור, (ויצרות), אהבה רבה, קריאת שמע, "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד" בקול רם, שמונה עשרה, זכרנו, מי כמוך, ובכן תן פחדך וכו', המלך הקדוש, אתה בחרתנו וכו', וכתוב, בספר וכו'. קודם אלקי נצור אומר יהיו לרצון, וידוי ועל חטא וכו'.

חזרת הש"ץ, קדושת כתר (וכן בכל תפלות יוה"כ פ קדושת כתר), פיוטים, סליחות, וידוי "ועל חטא", אבינו מלכנו, קדיש תתקבל, שיר של יום, (לדוד ה' אורי).

קריאת התורה, אתה הראת, ויהי בנסוע, י"ג מדות, רבש"ע, בריך שמיה, מוציאין ב' ספרי תורה, שמע, אחד וכו' קדוש ונורא שמו, גדלו, וקורין (בנגון המקובל) ששה גברי מתחלת פרשת אחרי עד "ויעש כאשר צוה ה' את משה", חצי קדיש על שני הפסוקים מפטיר בספר תורה השני בפרשת פינחס "ובעשור לחדש", וקורא ההפטרה (בישעיה נז) "ואמר סלו סלו" עד "כי פי ה' דבר". בברכות ההפטרה מזכיר של יוה"כ פ באמצע ובחתימה.

הזכרת נשמות, מזכירין נשמות, וגם יחיד יכול להזכיר נשמות, ונודרים לצדקה לעלוי נשמתם.

אב הרחמים, אשרי, יהללו, לדוד מזמור, ומחזירין הס"ת להיכל.

מוסף, כנהוג "הנני העני", חצי קדיש, שמונה עשרה של מוסף, קודם אלוקי נצור "יהיו לרצון" וכו', וידוי "ועל חטא".

חזרת הש"ץ, פיוטים, עבודה, ונופלין על פניהם, (סליחות), וידוי "על חטא", נשיאת כפים (עיין ביום א' ר"ה), קדיש תתקבל, (אין אומרים אין כאלקינו ופטום הקטרת), (יש אומרים פה לדוד ה' אורי).

מנחה, קרבנות, (אין אומרים אשרי ובה לציון), (אין אומרים י"ג מדות), בריך שמיה, מוציאין ס"ת, גדלו, וקורין ג' גברי בפרשת עריות ב"אחרי", בנגון הטעמים של כל השנה, (אחר קריאת התורה אין אומרים חצי קדיש), והשלישי הוא המפטיר, ההפטרה בספר "יונה" מתחילה ועד סוף, ויש מוסיפין פסוקי "מי איל כמוך" עד "מימי קדם", ברכות ההפטרה עד "מגן דוד", יהללו, לדוד מזמור, ומכניסין הס"ת להיכל, חצי קדיש, שמונה עשרה של יוה"כ פ, וידוי "על חטא", חזרת הש"ץ, קדושת כתר, פיוטים, (סליחות), וידוי "על חטא", או"א ברכנו, שים שלום, אבינו מלכנו, קדיש תתקבל, לדוד ה' אורי (לאומרים במנחה).

נעילה, זמן התחלת נעילה כשהשמש בראש האילנות, (דהיינו לאחר פלג המנחה 18.36) וקודם השקיעה (19.54).

נעילה, אשרי ובה לציון, חצי קדיש בניגון המקובל, שמונה עשרה של נעילה, ואומרים "וחתמנו", (המשך בעמוד א)

כי ביום הזה יכפר עליכם

סיפורים ועובדות מגדולי ישראל בעניני יום הכיפורים

וסולח בכל שנה ושנה, כיון שהוא "סלחן ומחלן" - שדרגו ג"כ בכך לסלוח תמיד והוא רגיל בזה.

(כנסת ישראל - רז"ן)

באונס וברצון

אברך אחד נאלץ להפסיד בכל יום חלק ניכר מזמנו, וכאשר שח את צערו לפני הגאון רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל אמר לו הרב: בתפלות הימים הנוראים אנו אומרים: "על חטא שחטאנו לפניך באונס וברצון", מובן לכל מהי הסיבה לעובדה שעלינו להתודות על חטא שחטאנו ברצון, אולם מדוע מסמיכים זאת לחטא שאותו חטאנו באונס? האם נתן להשוות בין השנים?

אלא, שהדבר תלוי בהתייחסותנו לאונס זה: אילו גורם לנו הדבר לצער ולעוגמת נפש מרובה, הרי שחטא זה נכנס לגדר אונס, ואינו בגדר חטא. אולם, כאשר הדבר גורם לנו לתחושת נוחות מסוימת ואפילו לעונג - גדר החטא הוא כמעשה שנעשה מתוך דדון.

ולכן, עגמת הנפש שלך בשל איבוד זמנך, היא המצילה אותך מן החטא, ואלמלא היית מרגיש צער על כך, נחשב היה אותו אבוד זמן כמעשה שנעשה ברצון!

מילא את מקומם

בזמן שכיחן הרה"ק רבי שלמה זלמן ליפשיץ בעל ה"חמדת שלמה" זיע"א כרבה של ווארשא, פרצה מגיפת החולירע בעיר, הוציא הרב כרוז בערב יום הכפורים ובו הדגיש שהאחים הרחמנים של בית החולים לא יבואו לבית הכנסת לתפלת כל נדרי, וישארו עם החולים משום פיקוח נפשות. כשהגיע זמן אמירת כל נדרי בבית מדרשו של הרב, התאסף כל הקהל, והרב טרם הופיע, המתינו שעה ארוכה, וכשראו שלא בא, שלחו אל ביתו לראות אם לא קרה ח"ו דבר, אך שם לא מצאוהו וגם אנשי ביתו לא ידעו אנה הלך.

עלה בדעתו של אדם אחד לחפש את הרב בבית החולים, ובאמת נמצא שם, התברר הדבר: כאשר יצא הרב מביתו לבית הכנסת, החליט לסור לבית החולים לראות אם שמרו האחים המטפלים את פקודתו, והנה לא נמצא איש מהם, כי כולם לא יכלו לָוֶת על תפילת כל נדרי, לכן נשאר הרב למלא את מקומם, עד שחזרו האחים. (סיפורי צדיקים, גל' 433)

עונשו של רשע

סיפר מוה"ר ר' ישראל שטערן ז"ל מלונדון: זכור אזכור מה שסיפר אבי מורי עט"ר (מוה"ר ר' שלמה שטערן) ז"ל שפעם אחת ביום הכפורים, ומנהגו של רבינו "הידעת סופר" הגה"צ רבי עקיבא סופר זצ"ל גאב"ד פרעשבורג) היה כמנהג אבותינו מרנן החתם סופר הכתב סופר והשבט סופר, שכמה פעמים בשנה היו הולכים להתפלל בבית הכנסת הגדול, אף שבדרך כלל התפללו ב'שיעור שטוב' של מרן החתם סופר עם התלמידים, אבל בימים טובים ושאר מאורעות היו הולכים, בתוקף רבני העיר, להתפלל בבית הכנסת הגדול.

(המשך בעמוד א)

נקודות עליהן עורר מרן הרב שליט"א בדרשת שבת שובה (המשך)

- לומדי התורה, ויפתח בדורו כשמואל בדורו, ובפרט בדורנו שרבו ה'נושטרים' ה"י, גם אצל משפחות הגונות ביותר. ובוודאי שצריכים להרבות בתפלה שילכו צאצאיו בדרך הישר, וביותר יש לנו לאחוז בעצת חז"ל שאמרו "מאן דמוקיר רבנן הויין ליה בנין רבנן".
- עבירות שביין אדם לחברו אין יוה"כ מכפר עד שיצרה את חברו, ומה מאד צריך לזהר בזה, ובפרט אם נכשל באונאת דברים, צריך לפייס את חברו עד שלא ישאר עליו אפילו טינא בלב, ומי שקשה לו יכול לפנות לארגון "וטהר לבנו",

שמחת היום

פעם בליל כל נדרי אמר הרה"ק רבי אהרן מבעלזא זיע"א בשם אביו הרה"ק מהרי"ד מבעלזא זיע"א, דאין יתכן לברך שהחינו בליל יום הקדוש? הרי שהחינו בא לשמחה, וביום הקדוש אדם מלא פחד מהדר גאונו ית"ש. אמנם, אם האדם נותן אל לבו צדקת ה' לבני ישראל, לתת לנו יום קדוש ואדיר הלזה ליום סליחה וכפרה על כל עוונותיהם, והקב"ה פותח יד בתשובה, לא כהתשובה נפש החוטאת תמות. א"כ מזה גופא יתמלא האדם ברוב שמחה שיש תקנה לעונותיו, ושפיר יוכל לברך בשמחה שהחינו. (סיפורי צדיקים, גל' 433)

בנים אתם

פעם אחת בא הרה"ק רבי ישעי' מפשעבורז זי"ע לתפלת כל נדרי, ואמר קודם כל נדרי בזה הלשון, כתוב בתורה אלה מועדי ה' מקראי קודש אשר תקראו אותם במועדם, ודרשו חכמינו ז"ל (ראש השנה כה, א) אל תקרי אותם אלא אתם, אתם אפילו שוגגים אתם אפילו מזידיים. ואם כן כל שכן הכא שהתורה הקדושה העידה עלינו בנים 'אֲתֶם' לה' אלוקים, פשיטא דאמרין אתם אפילו שוגגין אפילו מזידין, ובכח הזה אמר לבעל תפילה שיאמר כל נדרי (עטרת שלמה)

סלחן לישראל

מעשה שנסע מרן הסב"ק מרוז'ין זי"ע לעיר אודיסה לרחוץ במי הים בפקודת הרופאים. באותה העת שמע כי מתגורר בעיר אחד מנכדי הגה"ק רבי יעקב עמדין, ששמו מאיר, והלה לא הלך בדרכי אבותיו ויצא לתרבות רעה ר"ל. ובקש מרן הסב"ק לקרוא את האיש ודבר על לבו שישבו כחור מחצבתו, והבטיח לו ששם יסע עמו לרוז'ין יהיה סמוך על שלחנו ויתן לו כל מחסורו, ונתרצה האיש ונסע עמו לרוז'ין, וחזר בתשובה שלמה ונשאר שם סמוך על שלחנו.

פעם אחת הבחין מרן הק' כי ר' מאיר הבעל תשובה עצוב מאד ופניו זועפים, ושאלו: מאיר בני, למה פניך זועפים היום, אם על עוונותיך אשר חטאת, הלא על הכל מועיל תשובה. והשיב: וכי איך לא אדאג? הלא הרביתי מאד לפשוע נגד השי"ת, וגם אחרי שעשיתי תשובה כמה פעמים נכשלתי וחזרתי ככלב ששב אל קיאו, ואיני יודע אם תתקבל עוד תשובתי!

נענה מרן הסב"ק ואמר לו: מאיר, הלא אומרים עליך שאתה עילוי ולמדון, אשיב לך כדרך ה'לומדים, כי הנה אנו אומרים בתפלות יו"כ "כי אתה סלחן לישראל ומחלן וכו'", היה די שנאמר "כי אתה סולח ומוחל" אך הנה בפסוקי התורה המדברים במצוות 'פריקה וטעניה' כתוב (שמות כג, ה) רובץ תחת משאו, ודרשו חז"ל בגמרא (ב"מ לג) רובץ ולא רבצן, ופרש"י ולא הרגיל בכך. הרי מוכח מכך, דהוספת האות נו"ן בסוף התיבה מורה על ענין הווה ורגילות תמידית, ואם כך הרי שגם כאן הפירוש הוא, כי על אף שהאדם דרכו לחטוא ורובץ תחת משאו של חטאים ופשעים, והיה הדין נותן ששוב לא תהיה לו מחילה על מעשיו, אעפ"כ הקב"ה ברוב רחמיו וחסדיו מוחל

ברכת יישר כח

לגבאי ומתפללי ביהמ"ד

"ישועות משה" דחסידי ויזניץ

על אשר הואילו בטובם לפתוח את שערי ביהמ"ד עבור תפלות ימי ראש השנה ע"י מרן הרב שליט"א

ומתפללי ביהמ"ד הגדול אסטען

חן חן להם ויזכו כולם להתברך בגמר חתימה טובה ובכל טוב סלה.

הנהלת הקהלה

יעשה, בקש מהחסידיים דשם שויבילוהו להרה"ק וכשהגיע להרבי אמר לו כנ"ל ענה לו הרה"ק ס'איז שפעט צו עסן ומזג לו כוס י"ש 96 ואמר לו לשתות, והוסיף אלסט האבן א לייכטען תענית, ושתה הכוס י"ש, אח"כ אמר לו ותפלל מהר מנחה ולך למקוה. ואמר לי זקניי מעולם לא הי' לו תענית קל כתענית הנ"ל, ער איז געווען וואך, הי' ער כל הלילה ועמד על רגליו כל היום, ולא הרגיש כלום שמתענה (הוסיף לי האדמו"ר: ווער ס'ווייסט וואס ס'מיינט 96 אויף א ניכטערן מאגען).

מה לך נרדם

מעשה שהיה אצל הרה"ק רבי מאיר מפרעמישלאן זי"ע, עשיר אחד קנה פעם בדמים מרובים הזכות לעלות לתורה לעלית שלישי ומפטיר יונה במנחה דיו"כ, נגש אליו הרה"ק מפרעמישלאן ושאל אותו אם ידוע לו מהי החשיבות הרבה של הפטרה זו, השיב הלה בפשטות מפני שבספר יונה כתוב גודל מעלת התשובה שמבטלת גזירות רעות, דכתיב (ג,י) "וירא האלקים את מעשהו כי שבו מדרכם הרעה, וינחם האלקים על הרעה אשר דיבר לעשות להם", נענה הרה"ק מפרעמישלאן ואמר, שלא כן הדבר, רק עיקר טעם אמירת מפטיר יונה ביום כיפור הוא כדי לעורר את האדם בפסוק (א,ו) "מה לך נרדם, קום קרא אל אלקיך, אולי יתעשת האלקים לנו ולא נאבד", כי הימים האלה הם פייער'דיגע טעג וחיוביים לנצלם בשלמות.

(באר החיים, עמ' קצו)

יראתי בפצותי

רבינו הקדוש משינאווא היה רגיל להתפלל בעצמו תפלת נעילה לפני העמוד, שנה אחת נגש רבינו לעמוד, ניצב לידו כרגע, ולאחר מכן פנה משם בשברון לב ושלח אחר במקומו. נרעשו החסידים: מי יודע אלו דינים קשים שורים עתה, מי יודע מדוע נרתע רבינו מלהעתיך בעת נעילת שער? העיז אחד מבניו הקדושים ושאל על כך את פי רבינו. השיבו רבינו: פשוט. לפני זמן מה היה לי דין ודברים ממוני עם סוחר יין פלוני והגשנו בפני דין תורה. פסק הדין טרם ניתן, ואני חשבתי לעצמי: הרי אנו אומרים בתפלת נעילה "למען נחדל מעושק ידינו" - ומי יודע, אולי הדין עם הצד שכנגדי וכל עוד לא נפסק דין התורה - אולי איני נקי מעושק די", וכיצד אוכל להיות שליח ציבור בתפלה זו? שלחתי איהם משהו אחר במקומי. (רבינו הקדוש משינאווא, עמ' שלב)

ובכן תן פחדך

פעם ביום הקדוש בעת תפלת הלחש של נעילה, עמד רבינו מריזין זי"ע זמן רב - שלא כהרגלו - ולא גמר את תפלתו, הדבר נתארך מאד עד שעה מאוחרת בלילה ולא ידעו מה לעשות, ונכנס בנו הגדול מרן רבי שלום יוסף זי"ע ודפדף את דפי המחזור שהיה מתפלל בו ולאחר רגעים אחדים גמר את תפלתו. ואמר רבי שלום יוסף שהכיר בו שהוא עומד לפניו ית' בפחד גדול כזה שהוא אינו מסוגל להניע עם אבר ולהעביר את הדף, ובע"פ לא רצה להתפלל, ובכניסתו תיקן זאת והוא העביר את הדף והיה יכול להמשיך ולגמור. (אבקת רוכלים)

כשהשופר בידו

סיפר הגה"צ ר' נטע פריינד זצ"ל: רבי מאיר שפירא זצ"ל מייסד ישיבת חכמי לובלין, מסר את נפשו על הישיבה, וסידר בישיבתו שבחור הרוצה (המשך בעמוד ד)

ביהמ"ד דחסידי סאטמאר

שאדלאטאליי 24-22

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

כוס תנחומין

מעומק לבינו פנימה, נשגר בזה מדרש תנחומ"א, באמירה נעימה, אל מול מע"כ הרב הגאון המפו', נודע בשערים המצויינים בהלכה, מורה ודאין כהלכתא, רב פעלתא, תל תלפיות שהכל פונים, משנתו קב ונקי, איש אשר רוח בו, חכמת אדם תאיר פניו, נזר יופי כליל תפארת, לבית אבותיו עטרת, כש"ת

הרה"ג רבי **חנני' יו"ט ליפא טייטלבוים** שליט"א

מו"צ דבית מדרשנו

המתאבל על פטירת אביו, נודע בשערים, בתהלה לישרים, שלשלת היוחסין

הגה"צ אבד"ק סלאטפינא זצ"ל

מנחם ציון ובונה ירושלים הוא ירפא את שברון לבך ולא תוסיף לדאבה עוד, אך טוב וחסד ירדפוך כל ימי חיך, שלום בחילך ושלום בארמנותיך, ויה"ר שלא ישמע עוד שוד ושבר בגבולנו, ובמהרה נזכה לראות בנחמת ציון וירושלים בביאת גואל צדק בב"א.

המשתתפים בצערך

מתפללי ביהמ"ד

כי ביום הזה יכפר (המשך)

בתחלת התפלה נאמר לרבינו שאחד מתושבי העיר הגיע עם מנעלים לרגליו, ולא נעל מנעלי יו"כ, רבינו שלח את משמשו שיאמר לו שאסור לילך במנעלים, ויחלצם. הלה נענה שיודע ומכל מקום רוצה לילך בהם. רבינו שוב שלח אליו שיחלוץ המנעלים בעת היותו בבית הכנסת, ולא אבה לשמוע. קודם קריאת התורה כשמכרו העליות, קנה הלה על"י לתורה, רבינו שלח את משמשו שיאמר לו שלכל הפחות בעת שיעלה ויברך על התורה לחוץ את מנעליו, אבל עקשותו גברה ואמר שלא ישמע, וכך יעלה לתורה. כשקראו לו לעלות לתורה, שוב שלח רבינו את משמשו לבקשו שיחלוץ מנעליו, ושוב התעקש בשלו. וכשגמר לברך ברכת התורה, נפל על מקומו ומת.

זוכרני שפעם אחת כשדברתי עם הרב ר' שמחה

מתוך לוח הקהלה (המשך)

"וחתום", "ונחתם", וידוי, "אתה נותן יד", חזרת הש"ץ, פותחין הארון ומניחין פתוח עד סוף תפלת נעילה, קדושת תנר, פיוטים, סליחות, וידוי כנהוג, או"א ברכנו, שים שלום, בספר, אבינו מלכנו (חתמנו במקום כתבנו), "שמע ישראל" פעם א', "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד" ג' פעמים, ה' הוא האלקים" ז' פעמים, קדיש תתקבל, ולפני "תתקבל" תוקעין תקיעה אחת ואומרים "לשנה הבאה בירושלים" (יש תוקעין לאחר גמר הקדיש). נוהגין לתקוע רק אחר צאת הכוכבים דהיינו בשעה 19.42 (אולם מותר כבר לתקוע בבין השמשות). הש"ץ מסיים תתקבל וסוגרין הארון.

מוצאי יום כיפור: 20.44 (לשיטת ר"ת: 21.07)

ערבית, מתחילין "והוא רחום" (כבכל ימות החול), בשמונה עשרה פוסקין מלומר זכרנו וכו' ואומרים "הא"ל הקדוש" ו"מלך אוהב צדקה ומשפט" (ואם אמר המלך הקדוש אין מחזירין אותו), אתה חוננתנו, אחר שמונה עשרה קדיש תתקבל, עלינו (לדוד ה' אורי).

הבדלה, מבדילין על היין, ומתחילין בורא פרי הגפן, בורא מאורי האש והמבדיל. אין מברכין במוצאי יוה"כ"פ אלא על נר שהודלק מערב יוה"כ"פ ויצרף הנר שהודלק עכשיו, ואם אין לו יכול להדליק נר חדש. ומנגנים "המבדיל" כנהוג.

אם לא קידש הלבנה קודם יוה"כ"פ יקדשנה עתה. עורכין סעודה ואח"כ טוב שישתדל בענין הסוכה, או ילמוד דיני סוכה.

בין יו"כ לסוכות, אין אומרים תחנון, אבל אומרים למנצח.

משתדלין לקנות ד' מינים מהודרים ומקשטין הסוכה לכבוד החג.

שבת פ' האיזנו, י"ב תשרי. הדלקת הנרות: 19.33 (פלג המנחה: 18.34)

אפשר לקבל את ה"שבת בשבתו" דרך E-mail - נא לפנות: m.hadass@skynet.be

בונים ז"ל בנו של רבינו בלוגאנא, אמר לי שהוא עצמו היה עד לעובדא זו, ואף הוסיף ש'אצלנו' לא עשו עסק מכאלה מופתים. הדבר התקבל בטבעיות, והעיר לא היתה כמקוקחה, כי כך עונשו של רשע. (כושלמה לסיפור זה סיפר ר' יוסף שרייבר שי', נכדו של בן רבנו, שגם הוא בירר עם זקנו אודות נכונות הסיפור, וזקנו אמר לו: 'אני הייתי שם' ולא רק זאת, אלא שאבי הדעת סופר' ידע בבירור מה שעומד לקרות! כי רבינו היה נוהג לעמוד בשעת קריאת התורה כשפניו כלפי הבימה, וכשנגש הלה לעלות לתורה, קם לעומתו מו"ר אבי זצ"ל, והסיב את פניו מהבימה אל ארון הקודש, תוך שהוא אוסף אותי בנו - הלא הוא זקנו של המספר - אל מתחת לטליתו תוך שהוא חס עליו שלא יבהל, והסתיר מפניו את שארית רגע לאחר מכן). (שיח ישראל, עמ' כא)

גודל היראה

הרה"צ ר' יעקב ישראל (מטשערקאס) ז"ל עמד מאחורי כסא של (חותנו זקינו) הרה"ק מוהרש"ז מלאדי זצ"ל (בעל התניא) בערב יו"כ, ושמע שאמר על הרה"ק ר' זושא זצלה"ה זי"ע כאשר הגביה עיניו לשמים ביום הכיפורים אחזו שלשול חזק עם דם רח"ל מחמת גודל היראה, ואמר (בעל התניא) על עצמו איך שהוא לומד ומתפלל ואיננו מתפעל מאומה, והתחיל לגנות עצמו איך שהוא רחוק מיראת ה', עד אשר נתעלף ונפל מכסאו. (ישמח ישראל, עיר"כ-השמיטה)

יחליפו כח

שמעתי מכ"ק אדמו"ר מראמסטרייווקא בא"י (שליט"א) זצ"ל, ששמע מזקינו (הרה"צ ר' נחמן יוסף וילהלם ז"ל), שבימי נעוריו רצה לנסוע על יום הקדוש להרה"ק רבי מאטיל מקוזמיר, ולא הי' לו כסף למרכבה, על כן האט ער זיך געוואלגערט כמה ימים עד שהגיע לקוזמיר בערב יום כיפורים, וכשהרבי כבר גמר סעודה המפסקת, ולא ידע מה לעשות דעדיין לא התפלל מנחה ועדיין לא הלך למקוה ועדיין לא אכל כלום, וכאן הלה מאוחר הוא למאוד, ומה

קונטרס "הליכות בית יעקב" במעגל השנה

יצא לאור קונטרס הליכות בית יעקב, הכולל בתוכו הלכות ומנהגים המצויים לכל מועדי השנה בלשון יידיש המדוברת, ומיוחד לעקרונות הבית שידעו כדת מה לעשות, בפרט כשבעליהם אינם בבית.

הקונטרס הוא פרי עטו ועמלו של הרה"ג רבי **שמואל מרדכי מאשקאוויטש** שליט"א, דומ"ץ ביהמ"ד אהל משה דחסידי בעלזא בעירונו, אחר שראה גודל התועלת בגליונות שהוציא לאור מדי יום טוב עבור הנשים הצדקניות שבעליהן נסעו לרבע על יו"ט, על כן אזר חלציו ואסף את כל הדינים בסדר מעול השנה, כולל הנוגע במקומות הנופש וכדומה, ויש בזה תועלת מרובה כנראה לכל מעיין.

הנהלת הקהלה מאחלת להרב המחבר שליט"א שיזכה עוד רבות בשנים לישוב על כס ההוראה ולהרבות פעלים לתורה מתוך בריות גופא ונהורא מעליא, והחבת הדעת וכוט"ס, ויזכה לעלות לרגל עם כל ישראל אחיו בב"א.

הנהלת הקהילה מאחלת ברכת מזל טוב חמה ולבבית לכל בעלי השמחה

יעקב דוד ווערצבערגער פראדל ווייבערגער
 ב"ר שמואל נ"י בת הרב נטע שליט"א
 ווערצבערגער (האפמאן) ווייבערגער (פקשר)
 אנטווערפן בני ברק

מאורשים

בני ברק, ג' תשרי תשפ"ב

משה יוסף גרוס ב"ר חיים מאיר נ"י
 גרוס (האפמאן) אנטווערפן
אסתר פריס בת ר' ישראל נ"י
 פריס (בלושיני) בני ברק

מאורשים

אנטווערפן, ז' תשרי תשפ"ב

**שמחות ומודעות לגליון 9' בראשית, למסור
 במשרד הקהלה עד יום א' י"ג תשרי בשעה 12.00**

שעדיין לא היו מוכנים לגמרי קודם לא העבירו
 לפניו, ושפיר מה דלא תני תנא במתני' שהעבירו
 לפניו שעירים. (רחמי ישראל)

**בא לו אצל שעיר המשתלח וסמך שתי ידיו עליו
 והתודה, וכך היה אומר אנה ה' עון פשעו וחטאו
 לפניך עמך בית ישראל (יומא פ"ו מ"ב)**

שח כ"ק אדמו"ר רבי יצחק מאמשינאו זצלה"ה,
 הענין מה שהכה גדול היה אומר הודיו בשביל כלל
 ישראל, לכאורה היה כל אחד צריך לאומרו בעצמו,
 אלא משום דכתיב עבדו את ה' בשמחה, וכל מצוה
 שעושים צריך להיות בשמחה, וכשאומרים ידיו הרי
 יכולים להתעצב מחמת החטאים, ולכן אמרו הכה"ג
 בשביל כולם, והוא כבר ידע איך לאומרו, ובוזה הוציא
 את כל הכלל. (אמרי קודש)

מודעה

**הרוצים לקטוף ערבות והושענות בתחום
 שיפוטה של עיריית אנטווערפן,
 מתבקשים לפנות בהקדם למשרד
 הקהילה ויקבלו אישור על שמם.
 האישור הזה מועיל הן כלפי המשטרה והן
 כלפי איסור גזל.
 הנהלת הקהלה**

טכנוני ביו אקט

שבת היא מלזעוק ורפואה קרובה לבוא

Wachtdienst (9.00-22.00 uur)

op woensdag 15 september 233.26.27
 Europa, Groenplaats 42
 Generaal, Generaal Lemanstr. 10 230.94.56
 op donderdag 16 september
 Ampe, Mercatorstraat 36 239.25.00

Na 22u. op 15 september (ליל יו"כ):

Europa, Groenplaats 42

Na 22u.: **0903.92248** (1.50€ per min.)

רופא תורן: 0900.10.512

הצלה: HATZOLOH - 03.289.00.00

RUBIX - 03.271.28.13	ממירה: 03.218.91.00
KESHET - 0474.20.56.55	גניחה: 0488.05.25.16
טאט: 03.500.8947	בוקר חולים: 0.32.33.34.35
טאג-מוסדות: 03.808.49.49	מוקד ה.ר.ב.: 00.972.2.502.02.02
תומכי שבת ויו"ט: 0486.69.08.93	רבב: 0475.76.24.34
שערי פרנסה טובה: 03.808.39.39	שפרא ופועה: 0489.35.64.77
חסדי אהרן: 03.500.60.60	שמייכעל: 0489.79.07.33
ECJCE-JOBS - 0466.32.34.74	טורנו: 03.808.44.82
מסילה: 0489.84.17.17	חי לייפליין: 0495.19.81.00
חבריים: 03.80.80.424	מלב ללב: 03.232.22.27
Pinnys Data Bank - 0496.100.100	שולח: 03.500.11.05
שיעורים בטלפון: 03.218.64.64	חדק: 0485.37.18.42
קול הלשון: 03.80.80.388	IN TOUCH - 0486.89.11.90
טורח לבנו: 03.208.52.08	בני עולם: 03.500.11.05
קול השגחה פרטית: 03.808.44.28	A TIME - 03.500.10.75
מג"ח לרפואת הירוס: 0485.05.6746	בית נאמן: baineemone@gmail.com

12 3/1

למשפ' ר' יונתן מרדכי פפנהיים-מייערס נ"י

ואפשר לומר עוד טעם למה לא העבירו לפניו השעירים. בהקדם מה שכתב בספה"ק בני יששכר (תשרי ו,יב) על הפסוק ולקח את שני השעירים והעמיד אותם לפני ה', ויש לדקדק דלכאורה הוה ליה למימר ולקח את השעירים, ומנינא למה לי. וביאר על פי מה דאיתא במדרש (מ"ד כג,ט) דאצל אליהו הנביא נאמר (מלכים א,יח) ויקחו את הפר אשר נתן להם אליהו, אמרו, שלא רצה הפר הנבחר לבעל לילך למזבח הבעל, באמרו אני וחבירי נתגדלו באבוס אחד והנה הוא יתקרב להשי"ת ואני לעבודה זרה, ואמר לו אליהו לך, כי כשם שיתקדש שם שמים על ידי חבירך, כן יתקדש על ידיך. וכן הוא גם בהני שני שעירים, כיון דשעיר אחד יהיה לעזאזל פן לא ירצה להתקרב, וזה שנאמר "ולקח את שני השעירים", הכהן המבין את זאת צריך ליקח את שניהם בדברים כמו שעשה אליהו, והעמיד אותם לפני ה', לומר להם שעל ידי שניכם יתקיים מצות השי"ת, עכ"ל. וא"כ אפשר לומר, שהעבירו לפניו רק אותן הבהמות שכבר היו מוכנים ומזומנים לגמרי לעשות בהם העבודה למחרת ביום הכיפורים, אבל השעירים עדיין לא היו מוכנים לגמרי לעשות בהם העבודה, כיון שעדיין הוצרך ליקחם בדברים, שהרי פסוק זה ולקח את שני השעירים נאמר בשעת הגורל בעצם יום הכיפורים, ולכן מאחר

עירוב עוצר אש!

לקראת סוף השנה הראה לנו הקב"ה אות מופת גלוי, בגודל השמירה שאנו זוכים על ידי העירוב. אולי זה לא התפרסם כל כך, אבל כאן המקום לספר את חסדי ה' ואת נפלאותיו. כולנו שמענו וחוינו את השריפה הגדולה שפרצה בחודש זה בהרי ירושלים, שבו נשרפו שטחים עצומים, ובכמה מקומות האש אחזה בבתים ומפעלים שניזוקו מאד. אך דבר מעניין שהבחינו העוסקים במלאכת העירובים, שבכל הישובים שבהם העירוב מתפקד, נבדק ומפוקח, לא פגעה האש באף בית. המיוחד שבהם הוא הישוב כסלון, שהוא אחד מהישובים שנמצאים במוקד השריפה, ובשלב מסוים האש החלה לטפס לכיוון הישוב, והיתה סכנה גדולה. האנשים התפנו והביטו ברכושם שעומד להיות למאכלת אש וענו. לפתע הגיעה רוח מכיון אחר והסיטה את האש מבתי הישוב, אך לאחר מכן האש פנתה לכיוון הישוב הסמוך רמת רזיאל, שבו העירוב אינו מתפקד, ובו נשרפו כמה בתים. לאחור שכתבה האש הבחין האחראי על העירוב, שהאש הגיעה סמוך לישוב בדיוק עד קו העירוב, ולא עברה אותו. העירוב עצר את האש והגין על הישוב. כמו כן בישובים בית מאיר ושואבה שבהם תקנו את העירוב, לא נפגעו בתי הישוב, והאש עצרה לפני הבתים. לעומת הישוב גבעתי יערים, שעדיין לא תקנו את העירוב, ונשרפו בו כמה מבנים. הבדוק של העירוב שעבר ביער בין העצים השרופים, לבדוק את העירוב לאחר השריפה, סיפר עוד דבר מיוחד שאירע, שאחרי כו שריפה היה בטוח שיהיה לו הרבה עבודה לקשור את כל החוטים שנשרפו, או נמסו מגודל השריפה, אך למרבה הפלא אחרי הפקיעות לא נשרפו ולא נמסו מחום האש הגדולה, למרות שבערה בסמוך להם. ואפילו שמדובר בחוטי דיג שעשויים מפלסטיק, העירוב נשאר במתכונתו.

נפלאים דרכי ה', ומלמדים אותנו על השמירה שאנו זוכים בזכות העירוב, וגודל המצוה שהיא לאין שיעור.
 (גליון "תיקוני עירובין" מס' 294, בהוצאת "מוקד העירוב" בארה"ק)

מודעה חשובה

גם השנה הוקמה בע"ה סוכה כשרה לחולים ולמבקרים בבית ביקור חולים "בית חיה" שלייד בית החולים GASTHUISBERG - LEUVEN

בברכת גמר חתימה טובה
 חברת ביקור חולים אנטווערפן
 ABC office: Isabellalei 93a, 2de verd.

מפנינים יקרים (המשך)

ערב יום כיפורים שחרית מעמידין אותו בשער מזרח ומעבירין לפניו פרים ואילים וכבשים כדי שיהא מכיר ורגיל בעבודה (יומא פ"א מ"ג)
 וכתב המהרש"א (חידושי אגדות ד"ה כדי שיהא) שהיו מעבירין לפניו אותן הפרים אילים וכבשים ממש הנקרבין למחר בעבודת יום הקדוש. ובגמרא מבואר דלתנא דידן לא היו מעבירים השעירים לפני הכהן גדול, והטעם כיון דעל חטא קא אתו חלשא דעתיה.

כי ביום הזה יכפר (המשך)

ללמוד ויכול לאכול וללון ולעשות כל צרכיו הגשמיים בתוך הישיבה ולא יצטרך לכתת רגליו לילך ולאכול טעג אצל ה"בעלי בתים" כמו שהיה נהוג, בימים ההם. ולסידור ישיבה כזו היה זקוק לממון הרבה מאוד. פעם נסע לאמעריקא לערוך מגבית בשביל ישיבתו, הוא בא לבית כנסת אחד לדרוש, ולא רצו גבאי ביה"כ" לאשרותו לדרוש. אמר להם אעלה על הבימה ויאסרו רק מעשה, והרשו לו. עלה על הבימה והחל לספר, בעיר אחת היה מסור שהיה יורד לחייהם של התושבים היהודים, כל דבר היה מוסר לפריץ, ובני העיר פחדו ממנו מאוד. פעם אחת נתאה המסור להיות בעל תוקע בבית הכנסת, הלך אל הפריץ ובקש ממנו שרוצה לתקוע בימים הנוראים. קרא הפריץ לראשי הקהילה ואמר להם: שיתנו להמסור לתקוע בשופר. אמרו ראשי הקהילה: טוב, ניתנו לו את התקיעות של מוצאי יום הכיפורים. לאחר יו"כ בא המסור אל הפריץ ואמר שלא נתנו לו לתקוע. קרא הפריץ לראשי הקהילה ואמר להם מדוע לא נתתם לו לתקוע כפקודתי. אמרו לו הרי נתנו לו את התקיעות של מוצאי יו"כ. אמר המסור וכי כמה תקיעות יש שם כבר - תקיעה אחת, אמר לו הפריץ: שוטט שכמותך! אם השופר כבר היה בידך היית יכול לתקוע כמה שתרצה. ואמר רבי מאיר שפירא אני איני שוטט כמה המסור, אלא רמיון דכבר עליתי על הבימה אדרוש כל מה שיש לי, כל זמן שהשופר בידי אני יכול לתקוע, ובדרשתו חצב להבות אש ושיבר לבבות אבן, והצליח מאוד במגבית לטובת ישיבתו. (מעשה צדיקים ח"א, עמ' רנט)

שורש החטא

אמר הגה"ק רבי שמעון מזעליחוב ז"ע שבימי נעוריו שאל לו אחד שאלה גדולה, מדוע למחרת של יו"כ אינם בגדר צדיקים גמורים, הלא נתכפר להם כל עון וכל חטאת והם נקיים מן חטא ופגם. סיפר רבינו כי גם אז בימי נעוריו הבין את הענין מספה"ק תלמידי הבעש"ט ז"ל, ואמר לו להשוואל מה שיום הכיפורים מכפר זה דוקא על החטא שיצא לפועל במעשה או אפילו במחשבה, לכפר אתכם לטוהר אתכם מכל חטאותיכם לפני ה' תטהרו, אבל שורש החטא הרצון שבלב לא נתהוה כלל כי גם למחרת יו"כ ישנו הרצון כמו קודם יו"כ. צדיק נקרא מי שלבו חלל בקרבו והיצר נתהפך לטוב וגם השורש של חטא אין בו כבר, ולזאת צריך עבודה בתורה יתירה לזכות לזה לפי שורש נפשו. (נהרי אש, ליקוטי דיבורים אות קב)